

Askanas, Kazimierz

Sekretarz Generalny TNP Kawalerem Krzyża Komandorskiego OOP

Notatki Płockie 28/2-115, 61-63

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Sekretarz Generalny TNP Kawalerem Krzyża Komandorskiego OOP

W 70 rocznicę urodzin sekretarza Generalnego Towarzystwa Naukowego Płockiego dra Tadeusza Chrostowskiego zorganizowano nadzwyczajne, rozszerzone, o charakterze uroczystym, posiedzenie Zarządu Towarzystwa.

Posiedzenie odbyło się w niedzielę, 20 marca 1983 roku. Wzięło w nim udział 25 osób. Zagaił je prezes TNP dr inż. Jakub Chojnacki, po czym dyrektor Biura Wojewódzkiej Rady Narodowej mgr Andrzej Piotrowski odczytał uchwałę Rady Państwa PRL z dnia 2 lutego 1983 r. o odznaczeniu Jubilata Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski (Polonia Restituta III klasy). Dekoracji dokonał Wicewojewoda Płocki mgr Leszek Majewski. Z kolei Prezydent m. Płocka mgr inż. Janusz Majewski wręczył Jubilatowi adres gratulacyjny Miasta.

Następnie Jubilat - Laureat powiedział, co następuje:

„Panie Wojewodo! Niech mi będzie wolno złożyć na Pana ręce serdeczne podziękowanie Władzom Wojewódzkim za przedstawienie mej osoby Radzie Państwa PRL do tak wielkiego dla mnie odznaczenia. Jestem zaszczycony dekoracją Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski.

Dziękuję też Członkom Zarządu Towarzystwa Naukowego Płockiego za uznanie mej pracy w Towarzystwie za godną tego wyróżnienia w dniu rocznicy 70-lecia moich urodzin.

Jako człowiek skromny schylam czoło z przeświadczeniem, że „non dignus sum”. Ten „mój dzień” jest jednocześnie dniem zaszczytu, ale zarazem dniem smutku. Jedna chwila zrobiła ze mnie jubilata, ale i nestora ...

Sala im. Zielińskich w siedzibie TNP — 20 marca 1983. Wicewojewoda Płocki mgr Leszek Majewski dekoruje Krzyżem Komandorskim OOP dra Tadeusza Chrostowskiego — sekretarza generalnego TNP. Pierwszy z lewej prezes TNP dr inż. Jakub Chojnacki, pierwsza z prawej żona Jubilata Wanda i wnuk Maciej Chrostowski.

Jeśli Ignacy Kraszewski w „Starej Baśni” dostrzegął, że „był to starzec około pięćdziesiątki, ale trzymał się krzepko i rażno...” to jak można się trzymać w moim wieku? Poczuję się nagle człowiekiem oddalającym się od brzegu po coraz cieńszej tafli lodowej bez możliwości odwrotu.

Jest w zwyczajach, że odznaczeni składają zobowiązania, bo „Honos habet onus”. Zastanawiałem się jakie zobowiązanie można podjąć na tej tafli lodowej? Pomocą posłużył mi Walery Wielogłowski — uczestnik Powstania Listopadowego, jeden z założycieli Towarzystwa Sztuk Pięknych w Krakowie, pisarz, zasłużony działacz społeczny, który napisał:

„Polskę trzeba nie wywalczać —
Polskę trzeba nie wykonspirować,
Polskę trzeba WYPRACOWAĆ”.

Ten bliski mi w całym życiu etos zobowiązuje mnie do dalszej pracy dla ukochanego, cenię go naszego Towarzystwa.

Wiemy, że „habent sua fata libelli” i moje „Dzieje płockiej weterynarii” miały też swój los, zaplanowanego ich wydania właśnie na dzisiejszy dzień. Był to swoisty rekord — napisania, uzyskania zezwolenia na druk i sama realizacja — wszystko w ciągu jednego roku. Że to się udało zawdzięczam doc. Władysławowi Lutyńskiemu, mgr Wiesławowi Końskiemu, pracownikom naszej drukarni. Składam im serdeczne podziękowania.

Na zakończenie pragnę wyrazić słowa wdzięczności dla Autora dzisiejszego dnia pana Prezesa TNP dra inż. Jakuba Chojnackiego. To on odkrył moją datę urodzenia, to on patronował memu odznaczeniu, to on dopatrzył się pierwszy jakichś wartości mej pracy do publikacji, to on uitorował drogi jej realizacji... to on zorganizował to spotkanie. Składam Mu najserdeczniejsze podziękowanie i wyrazy szacunku.

Przejęty marzeniami min. Krasińskiego o chrupiących bułeczkach, jako niespodziankę, ofiarowuję Panu Prezesowi pierwszy egzemplarz mej pracy z drukarni, jeszcze ciepły.

Dziękuję Państwu za wszystko co dla mnie wyświadczyliście”.

W trakcie uroczystości wiceprezes dr Kazimierz Askanas wygłosił przemówienie treści następującej:

„Są ludzie, których starość się nie ima. Lata przechodzą obok nich a oni są dzisiaj tacy sami jak wczoraj.

Może to rewanż przyrody rzadko spotykany za te częste przypadki, kiedy zespół procesów biologicznych prowadzi do stopniowego zanikania równowagi morfologicznej, do dezintegracji organizmu, ukazując nam jako starców ludzi w tym wieku, w którym inni są jeszcze w pełni sił i energii.

Człowiekiem, który jest i niewątpliwie jeszcze przez długie lata pozostanie młodym,

jest nasz dzisiejszy Jubilat dr Tadeusz Chrostowski.

Znakomity prawnik, emerytowany sędzia Sądu Najwyższego, Mieczysław Szerec wydał ostatnio książkę, wysoko ocenioną przez prawników. Autor przekroczył 99 lat swego wieku. Wyrażam nadzieję, że w tym okresie Jubilat nasz wyda też jedną ze swych kolejnych prac.

Siedemdziesięciolecie to jedynie formalna przesłanka jubileuszu — podstawę materialną dzisiejszej uroczystości stanowią prace i osiągnięcia Jubilata.

W wojnie obronnej Tadeusz Chrostowski brał udział w swym macierzystym 26 pułku ułanów, a obecność Jego tuż obok w czasie bombardowania Bazyliki Katedralnej w Płocku związała Go z miastem na późniejsze lata. Po wojnie, pracując zawodowo, pełnił jednocześnie różne funkcje społeczne, m.in. przewodniczącego Powiatowej Rady Kultury w Rawiczu.

Od chwili rozpoczęcia w roku 1957 pracy społeczno-naukowej w Towarzystwie Naukowym Płockim wygłosił szereg referatów i publikował prace z różnych dziedzin, ma ich w dorobku ponad trzydzieści a ukoronowaniem jest cenna książka *Z dziejów płockiej weterynarii*. Takich właśnie prac, upowszechniających wiedzę biograficzną o regionie, należałoby sobie życzyć z pozycji właściwej polityki naukowej i wydawniczej naszego Towarzystwa.

Po powrocie do Płocka Tadeusz Chrostowski wprowadził tu pierwszy metodę cesarskiego cięcia przy porodach u bydła, uzyskując za opracowaną rozprawę naukową na bazie tych doświadczeń — stopień doktora nauk weterynaryjnych.

Po trzyletniej pracy w Maroku w latach siedemdziesiątych, w t.zw. służbie postępu w rolnictwie, Jubilat uzyskał dyplom uznania z „Pol-service” za godne reprezentowanie polskości na obczyźnie. Biorąc w r. 1971 udział w konkursie literackim pod hasłem „Polacy na szlakach przemian świata”, organizowanego przez redakcję miesięcznika społeczno-kulturalnego «Nurt», otrzymał wyróżnienie I stopnia za pracę *Insz Allah... Maroka*.

Akcentując główne przejawy pracy i działalności naszego Jubilata nie sposób pominąć jego cennego wkładu pracy jako przewodniczącego sekcji zoologicznej TNP. Zakładając tę sekcję — jako jedną z wcześniejszych placówek zoologicznych w kraju — powierzyłem jej kierownictwo pewnemu docentowi, który dysponując wielką liczbą członków sekcji, przystępujących do pracy z dużym zapałem, nic jednak nie zdziałał. Kiedy kierownictwo tej sekcji objął dr Chrostowski, mimo znacznie trudniejszych warunków, bo był to okres negatywnego stosunku do problemów ochrony środowiska, potrafił uzyskać duże efekty w pracy sekcji”.

Po osieroceniu przez nieodżałowanego Franciszka Dorobka stanowiska generalnego sekretarza, funkcję tę objął dr Chrostowski, biorąc z korzyścią dla Towarzystwa, duży odcinek pracy na swe barki.

Wielki wkład pracy, dużo dobrej woli, wiele przewyżczonych trudności i nie zawsze

łatwych kompromisów, to ważne czynniki, które złożyły się w ogólnej mierze na tak cenne osiągnięcia Towarzystwa i zdecydowały o wysokim odznaczeniu Jubilata.

Niech nadal tak młody jak obecnie działa przez wiele lat dla dobra Towarzystwa.

Kazimierz Askanas

Informacja o utworzeniu Oddziału Wojewódzkiego Towarzystwa Urbanistów Polskich w Płocku

Dynamiczny wzrost liczby członków — z 14 w roku 1980 — do 36 w roku 1981 umożliwił powołanie samodzielnego Oddziału Wojewódzkiego Towarzystwa Urbanistów Polskich w Płocku. Jest to czwarty z kolei oddział spośród utworzonych w 1975 r. województw w nowych siedzibach. Poprzednio w Płocku przy Wojewódzkim Biurze Planowania Przestrzennego istniało Koło TUP związane z Oddziałem Warszawskim.

Ogólne zebranie sprawozdawczo-wyborcze w dniu 26 VI 1982 r. wyłoniło Zarząd Oddziału w następującym składzie:

Przewodniczący

— mgr inż. Benedykt Czarnecki

Wiceprezesa

— mgr inż. arch. Ignacy Bładowski,

— mgr inż. arch. Irena Łuczak-Gajewska

Sekretarz

— mgr Helena Ciuśniak

Skarbnik

— mgr Teresa Sadiłowska

Członkowie

— mgr inż. arch. Paweł Paprocki

— techn. Janina Stawecka

Obecnie Oddział w Płocku zrzesza 40 członków przynależnych organizacyjnie do Koła przy WBPP oraz tworzonych nowych kół przy Urzędzie Wojewódzkim i Inwestprojekcie.

Towarzystwo Urbanistów Polskich jest stowarzyszeniem wyższej użyteczności. Utworzone w r. 1923 zrzesza ludzi różnych zawodów i specjalizacji, łączących się w imię wspólnych zainteresowań i działań na rzecz właściwego kształtowania i ochrony środowiska dla człowieka.

Celem TUP jest aktywne oddziaływanie na wszelkie dziedziny twórczości i działalności kształtującej przestrzenne zagospodarowanie kraju. Obejmuje ono całokształt działalności w celu zapewnienia prawidłowego rozwoju poszczególnych obszarów, z uwzględnieniem ich wzajemnych związków i interesów społecznych. Istota tego planowania polega na optymalnym wykorzystaniu naturalnych i nabytych cech terenu, w celu najlepszego zaspokojenia bieżących i przyszłych potrzeb człowieka oraz społeczeństwa w zakresie rozmieszczenia sił wytwórczych, osadnictwa i wszelkiego rodzaju urządzeń usługowych.

Pojęcie planowania przestrzennego wywodzi się z urbanistyki, czyli z nauki o powstawaniu, historii oraz budowie miast i osiedli. Obecnie rozumiane jest ono szerzej i obejmuje także ruralistykę (wieś) oraz planowanie wielkoprzestrzenne (aglomeracje i zespoły miast, regiony, kraj).

Celem Towarzystwa jest upowszechnianie wśród społeczeństwa wiedzy w zakresie gospodarki przestrzennej i przeobrażeń środowiska przyrodniczego, podnoszenie kwalifikacji naukowych i zawodowych członków oraz osób uczestniczących w pracach z dziedziny gospodarki przestrzennej, a także ochrona interesów zawodowych urbanistów, przestrzeganie zasad etyki zawodowej, pomoc koleżeńska itp.

Dla realizacji swych celów TUP współpracuje w zakresie gospodarki przestrzennej z centralnymi i terenowymi władzami, i organami administracji państwowej oraz organizacjami zainteresowanymi tą dziedziną gospodarki. Ponadto Towarzystwo inicjuje i popiera wszelkie prace naukowo-badawcze, rozwojowe i doświadczone oraz opracowania fachowe w dziedzinie gospodarki przestrzennej w skali kraju, regionów, miast, osiedli i wsi.